

Dnr: 6.6.16-5844/14

Konsekvensutredning

Föreskrifter om ändring i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2011:49) om införsel av sällskapsdjur och hund- och kattspärma samt hundar, katter och illrar avsedda för handel

A Allmänt

1 Beskrivning av problemet och vad Jordbruksverket vill uppnå

Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2011:49) om införsel av sällskapsdjur och hund- och kattspärma samt hundar, katter och illrar avsedda för handel (saknr J 13) innehåller kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 998/2003 om djurhälsovillkor som skall tillämpas vid transporter av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om ändring av rådets direktiv 92/65/EEG, som anger huvudvillkoren för införsel av sällskapsdjur. Den 29 december 2014 träder en ny förordning på området i kraft: Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 av den 12 juni 2013 om förflyttning av sällskapsdjur utan kommersiellt syfte och om upphävande av förordning (EG) nr 998/2003. Denna förordning kompletteras av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 577/2013 av den 28 juni 2013 om förlagan till identitetshandlingar för förflyttning av hundar, katter och illrar utan kommersiellt syfte, utformning och språk för de förklaringar som visar att vissa villkor som fastställs i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013 uppfyllts. Med anledning av de nya EU-förordningarna behöver Jordbruksverket revidera och uppdatera sina föreskrifter. Målet är också att förbättra texten avseende läsbarhet samt att ge en god överblick över det förhållandevis komplicerade regelverk som rör införsel av den här typen av djur.

Med den nya förordningen följer några nyheter. Ett par av dem härstammar från det handelsdirektiv 92/65/EEG av den 13 juli 1992 om fastställande av djurhälsokrav i handeln inom och importen till gemenskapen av djur, spärma, ägg (ova) och embryon som inte faller under de krav som fastställs i de specifika gemenskapsregler som avses i bilaga A.I till direktiv 90/425/EEG som nu också ändras genom Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/31/EU av den 12 juni 2013 om ändring av rådets direktiv 92/65/EEG vad gäller djurhälsokraven för handel med hundar, katter och illrar inom unionen och vid import av dessa djur till unionen. Det gäller följande nyheter:

- Förlängd tidsfrist för veterinärbesiktning inför handelsresa från 24 timmar till 48 timmar innan avsändningen.
- Ny modell av veterinärintyg för import av handelsdjur samt sex eller fler sällskapsdjur från tredje länder som är godkända för handel.

I förordning (EU) nr 576/2013 är följande nytt:

- Ny definition av ”sällskapsdjur” och ”förflyttning utan kommersiellt syfte”, vilket innebär att djurets förflyttning ska motiveras av ägarens förflyttning - det vill säga att djuret reser samma väg som ägaren för att räknas som sällskapsdjur.
- Sällskapsdjur kan transporteras åtskilda från sin ägare upp till fem dagar före eller efter ägarens resa och fortfarande anses åtfölja ägaren.
- Sällskapsdjur över sex månaders ålder som reser i grupp om sex eller fler djur slipper kravet på veterinärintyg om de ska delta i tävlingar, utställningar, eller idrottsevenemang eller ska tränas inför sådana evenemang.
- Hundvalpar, kattungar och illervalpar ska vara minst tolv veckor gamla när rabiesvaccinationen utförs.
- Ny modell av pass för sällskapsdjur från EU och vissa listade tredje länder.
- Ny modell av veterinärintyg för sällskapsdjur från listade tredje länder.
- Krav på skriftlig djurägarförsäkran vid införsel av sällskapsdjur från tredje land, vid transitering genom icke listat tredje land, samt vid ett sällskapsdjurs resa skild från ägaren (enligt ovan).
- Krav på gränskontroll även vid införsel mellan medlemsstater.

Genom Sveriges medlemskap i EU har vi skyldighet att implementera ändringarna med anledning av det nya direktivet 2013/31/EU samt följa de kommande EU-förordningarna (EU) nr 576/2013 och (EU) nr 577/2013. Däremot ges vi möjlighet att välja i frågan om vi ska tillåta införsel av ovaccinerade valpar och kattungar under tolv veckors ålder från andra EU-länder respektive så kallade listade tredje länder. Sverige tillämpar i nuläget enbart denna möjlighet för ovaccinerade valpar och kattungar från länder inom EU och listade tredje länder som är rabiesfria. EU-kommissionen har dock klargjort i ett yttrande från den 3 november 2014 att sådan diskriminering mellan medlemsstater respektive listade tredje länder inte får göras. Valet står därmed mellan att tillåta eller inte tillåta all införsel av ovaccinerade valpar och kattungar (både sällskapsdjur och handelsdjur) från andra EU-länder och att tillåta eller inte tillåta införsel av ovaccinerade sällskapsdjur under tolv veckors ålder från listade tredje länder. Det ges däremot ingen möjlighet att tillåta införsel av unga ovaccinerade handelsdjur från listat tredje land.

Vi har efter noggrant övervägande, med smittskydds- och djurskyddsaspekter samt ett helhetsperspektiv utifrån vårt myndighetsuppdrag i åtanke, tagit beslutet att föreslå ett förbud mot införsel av ovaccinerade valpar och kattungar under tolv veckors ålder från både EU-länder och listade tredje länder. Detta gäller även vaccinerade valpar och kattungar som ännu inte uppfyller grundkraven för införsel (väntetiden på 21 dagar efter vaccination).

2 Beskrivning av alternativa lösningar för det vi vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Den 29 december 2014 kommer stora delar av de nuvarande föreskrifterna att förlora sin funktion eftersom de kompletterar förordning (EG) nr 998/2003 som då ersätts av förordning (EU) nr 576/2013 och genomförandeförordning (EU) nr 577/2013. Därför är det mycket viktigt att de nya föreskrifterna kan träda ikraft detta datum. Om regleringen inte skulle komma till stånd så innebär det att vi inte kan tillämpa EU-lagstiftningen på nationell nivå. Det skulle också innebära att vi inte har införlivat direktivet 2013/31/EU vilket inte är ett valbart alternativ.

3 Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Föreskrifterna riktar sig till personer som reser med sällskapsdjur samt personer som handlar med hundar, katter och illrar från utlandet. Föreskrifterna är också till för utländska veterinärer som i sin tjänsteutövning besiktar och utfärdar intyg för sällskapsdjur och handelsdjur av arterna hund, katt och iller som ska föras in till Sverige. Föreskrifterna används också av tjänstemän inom Tullverket i samband med gränskontroll.

4 Uppgifter om de bemyndiganden som Jordbruksverkets beslutanderätt grundar sig på

Bemyndiganden för Jordbruksverkets beslutanderätt finns i 3, 5, 6, och 21 §§ förordningen (1994:1830) om införsel av levande djur m.m.

5 Uppgifter om kostnadsmässiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Vi ser i dagsläget risker med att tillåta införsel av ovaccinerade valpar och kattungar från länder där rabiesituationen inte är under kontroll. Dessa risker är inte försvarbara i förhållande till eventuella vinster av sådan införsel. Visserligen ska djurägaren försäkra att valpen eller kattungen inte har haft kontakt med vilda djur som är mottagliga för rabies, men enligt vår erfarenhet förekommer det ibland förfalskningar av sådana formulär. Dessutom finns fortfarande risken att valpen eller kattungen exponeras för rabies från något tamdjur (till exempel djurets moder) eftersom det inte är ovanligt att

djuren rör sig fritt i omgivningarna under dagtid trots att de har en ägare. Detta system för djurhållning är också vanligare i just de länder som har störst problem med spridning av rabies. Det finns också viktiga djurskyddsaspekter som talar för ett förbud. Däremot är vi medvetna om att villkoren för personer som handlar med valpar från utlandet kommer att förändras. Även privatpersoner, som efter den 29 december vill köpa en valp eller kattunge direkt från utlandet, påverkas i och med att de kommer att behöva vänta tills djuret är 15 veckor innan de kan hämta det. Detta kan också innebära att djuret blir dyrare att införskaffa i och med att det behöver stanna hos sin uppfödare längre tid.

6 Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

Regleringen är ett direkt resultat av förändringar i lagstiftning som följer med Sveriges inträde i EU. Vi bedömer därför att det är förenligt med anslutningen till EU att reglera införsel av sällskapsdjur, införsel av hund- och kattsperma samt införsel av hundar, katter och illrar avsedda för handel genom de föreslagna föreskriftsändringarna.

7 Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Eftersom den nya EU-förordningen träder ikraft den 29 december 2014 så finns behov av att ikraftträdandet av de ändrade föreskrifterna också sker detta datum, inte minst av praktiska skäl. Information om de nya reglerna sker via Jordbruksverkets hemsida. Hundgruppen på Enheten för försöksdjur och sällskapsdjur håller också speciella utbildningar för Jordbruksverkets kundtjänst, för personer inom funktionen Tjänsteman i Beredskap och för Tullverket under december 2014.

Vi anser att landets veterinärer är en viktig informationslänk till de djurägare som eventuellt planerar att resa med sitt djur. Därför har vi också informerat om de nya reglerna via en artikel i Svensk Veterinärtidning publicerad den 4 november 2014 samt i samband med deltagande vid Veterinärkongressen i november 2014. Representanter från Hundgruppen kommer desutom att finnas tillgängliga på plats med en monter vid Stockholm Hundmessa i Älvsjö under Luciahelgen 2014 för att kunna informera hunduppfödare och allmänhet.

B Företag

1 Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Enligt Statistiska centralbyråns (SCB:s) företagsregister fanns det 2013 sammanlagt 644 företag som angett att de uteslutande eller i huvudsak sysslar med uppfödning av sällskapsdjur. Denna definition omfattar samtliga sällskapsdjur, inkluderat hund-, katt- och illeruppfödare samt uppfödare av till exempel kaniner och fåglar. Av dessa företag hade

merparten, eller 625 företag, ingen anställd. Det är i första hand de enskilda firmorna som saknar anställd personal. Sammanlagt 15 företag hade mellan en och fyra anställda, tre företag hade mellan fem och nio anställda och ett företag hade mellan tio och nitton anställda.

Vi har också haft kontakt med respektive branschorganisation, Svenska Kennelklubben (SKK) och Sveriges Kattklubbars Riksförbund (SVERAK), för ytterligare underlag. SKK har uppgett att det finns ca 15 300 registrerade hunduppfödare i Sverige (som fött upp en eller flera valpkullar under de senaste fem åren). SVERAK har uppgett att de har ca 2 000 kattuppfödare (som fött upp en eller flera kullar med kattungar under de senaste två åren) i sitt register.

Varken SCB eller branchorganisationerna har några detaljerade uppgifter om hur många företag inom hund- och kattbranschen som importerar alternativt reser internationellt med djur i yrkesmässigt syfte. Det är inte heller känt hur många företag som reser till eller inom EU med till exempel slädhundar eller fler än fem utställningshundar, jakt-hundar, eller utställningskatter. Vi kan, genom de tillståndsansökningar om införsel av ovaccinerade valpar och kattungar som kommer oss tillhanda i dagsläget, identifiera ett fåtal företag som agerar ombud åt privatpersoner som vill köpa en valp eller kattunge från utlandet. Vi känner också till ett mindre antal företag eller föreningar som importerar framförallt hemlösa hundar från länder där dessa djur utgör ett problem. Den faktiska omfattningen av dessa två företeelser är dock okänd.

2 Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader

Vi bedömer att ändringen av föreskrifterna inte kommer att leda till någon betydande förändring av de administrativa bördorna för företagen. Visserligen tillkommer krav på skriftlig djurägarförsäkran vid införsel av sällskapsdjur från tredje land, vid transitering genom icke listat tredje land, samt vid ett sällskapsdjurs resa skild från ägaren, men det bör inte beröra företag i någon större utsträckning i och med att kraven gäller sällskapsdjur. Företagare som agerar ombud åt personer som vill köpa utländska valpar och kattungar kommer att behöva ordna veterinärintyg för djuren, i och med att de klassas som så kallade handelsdjur, om inte den blivande ägaren själv vill åka för att införskaffa djuret. Däremot kommer arbetet med tillståndsansökning hos Jordbruksverket för införsel av ovaccinerade valpar och kattungar att försvinna, vilket sammantaget borde betyda att de administrativa bördorna för företagen varken kommer att öka eller minska.

3 Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Ändringen av föreskrifterna kan komma att medföra ytterligare ändrade kostnader än de som har redovisats i avsnitt A 5. Företag som agerar ombud åt personer som vill köpa utländska valpar och kattungar kommer fortfarande att kunna göra det, men djuren

måste vara rabiesvaccinerade vid minst 12 veckors ålder och ska vänta minst 21 dagar efter vaccinationen innan de kan resa. Om inte den blivande ägaren själv vill åka utomlands för att införskaffa djuret behöver företagaren också ordna med veterinärintyg eftersom valpen eller kattungen kommer att räknas som ett så kallat handelsdjur.

4 Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Konkurrensförhållandena kommer att förbättras för svenska uppfödare av de småhundsraser som idag är populära att importera. På flera håll i Europa finns problem med produktion av valpar som föds upp på ett undermåligt men billigt sätt och som separeras från sin mamma i för ung ålder. I och med att vi föreslår att inte längre tillåta införsel av ovaccinerade valpar och kattungar under tolv veckors ålder så slipper de svenska uppfödarna konkurrera på ojämna villkor.

5 Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Det kommer att bli både lättare och sannolikt också billigare att resa med fler än fem hundar, katter eller illrar över sex månaders ålder som reser i grupp och ska delta i tävlingar eller utställningar, i och med att kravet på veterinärintyg slopas för dessa djur. Dessutom finns blir det möjligt att resa skilt i tid och rum från ett sällskapsdjur, vilket skulle kunna underlätta för till exempel uppfödare som ska åka utomlands med avelsdjur.

Tidsfristen, inom vilken handelsdjur ska veterinärbesiktas, kommer att ökas från 24 timmar till 48 timmar innan avresan. Detta löser förhoppningsvis många praktiska problem med att hitta en veterinär på obekvämtid.

6 Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Detta bedöms inte som en relevant åtgärd eftersom ändringarna i föreskrifterna är anpassningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 576/2013. Förslaget påverkar dock inte små företag negativt i och med att reglerna utgår från införsel av enstaka djur.

C Kommuner och landsting

1 Redogörelse för om föreskrifterna kan få effekter för kommuner och landsting

Föreskrifterna kommer inte att få några effekter för kommuner och landsting.

D Samråd

Samråd har skett med representanter för näringen (SKK och SVERAK) när det gäller frågan om införsel av ovaccinerade valpar och kattungar yngre än tolv veckor.

E Kontaktperson

Vid eventuella frågor kontaktas:

Anna Lindgren,
Avdelningen för djurskydd och hälsa,
Telefon: 036-15 61 83
E-post: anna.u.lindgren@jordbruksverket.se

Maria Cedersmyg,
Avdelningen för djurskydd och hälsa,
Telefon: 036-15 50 19
E-post: maria.cedersmyg@jordbruksverket.se